

ŠTÁTNA
ŠKOLSKÁ
INŠPEKCIA

2025 / 2026

Stav výchovno-vzdelávacieho procesu, pedagogického riadenia a podmienok výchovy a vzdelávania v základnej umeleckej škole

SPRÁVA Z TEMATICKÉHO INŠPEKČNÉHO VÝKONU

**KRITICKÝ
PRIATEĽ ŠKÔL
A ŠKOLSKÝCH
ZARIADENÍ**

Stav
výchovno-vzdelávacieho procesu,
pedagogického riadenia
a podmienok výchovy a vzdelávania
v základnej umeleckej škole

SPRÁVA Z TEMATICKÉHO INŠPEKČNÉHO VÝKONU

Mgr. Zuzana Eretová
Ing. Adriana Vykydalová
PaedDr. Monika Ružeková, PhD.
Mgr. Alžbeta Štofková Dianovská

OBSAH

MANAŽÉRSKE ZHRNUTIE.....	4
1 ZÁKLADNÉ ÚDAJE O KONTROLOVANÝCH ŠKOLÁCH	5
2 HLAVNÉ ZISTENIA	6
2.1 PRIEBEH VÝCHOVY A VZDELÁVANIA	6
2.1.1 Hudobný odbor.....	6
2.1.2 Tanečný odbor	8
2.1.3 Literárno-dramatický odbor.....	9
2.1.4 Výtvarný odbor	10
2.2 RIADENIE ŠKOLY	12
2.3 PODMIENKY VÝCHOVY A VZDELÁVANIA.....	14
2.3.1 Personálne zabezpečenie	14
2.3.2 Priestorové zabezpečenie.....	15
2.3.3 Materiálno-technické zabezpečenie	17
2.3.4 Podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia v škole	19
2.4 OPATRENIA NA ODSTRÁNENIE ZISTENÝCH NEDOSTATKOV	19
3 ODPORÚČANIA	20
3.1 Odporúčania na úrovni škôl.....	20
3.2 Odporúčania na úrovni zriaďovateľa.....	20
3.3 Odporúčania na úrovni systému	20
4 ZDROJE	21
4.1 Tabuľky	21
4.2 Grafy	21

MANAŽÉRSKE ZHRNUTIE

Základné umelecké školy (ZUŠ) predstavujú živé centrá umeleckého vzdelávania, ktoré systematicky rozvíjajú talent, tvorivosť a individuálne schopnosti detí, mládeže i dospelých v súlade s platnými vzdelávacími programami. Ich poslaním nie je len príprava na ďalšie štúdium či profesionálnu umeleckú dráhu, ale najmä komplexné formovanie osobnosti žiaka prostredníctvom estetickkej výchovy. V priebehu štúdia si žiaci osvojujú teoretické poznatky, rozvíjajú praktické zručnosti a návyky potrebné pre tvorbu i interpretáciu umeleckého diela. Sú vedení k schopnosti vnímať, hodnotiť a prežívať umelecké i estetické podnety, rozvíjať vlastnú tvorivosť a realizovať svoje nápady jedinečným spôsobom. Vzdelávanie v ZUŠ zároveň podporuje budovanie hodnotového systému, rozvoj tvorivého myslenia a pozitívneho vzťahu k spoločenským hodnotám, čím prispieva k harmonickému rozvoju osobnosti žiakov. Tomu zodpovedá aj potreba vytvárať kvalitné personálne, priestorové a materiálno-technické podmienky, ktoré umožňujú plnohodnotnú realizáciu výchovno-vzdelávacieho procesu v jednotlivých odboroch.

V aktuálnom školskom roku realizovala Štátna školská inšpekcia (ŠŠI) tematický inšpekčný výkon v 6 ZUŠ s cieľom zistiť stav výchovno-vzdelávacieho procesu, pedagogického riadenia a podmienok výchovy a vzdelávania v základných umeleckých školách.

Zo zistení ŠŠI vyplynulo:

- ⇒ Výchovno-vzdelávací proces v ZUŠ vykazuje **viacero silných stránok**, najmä v oblasti rozvoja praktických umeleckých zručností, prepojenia teoretických poznatkov s praxou a budovania priaznivej sociálnej klímy. Prispieva tiež k rozvoju estetického cítenia, kultúrneho povedomia a schopnosti umeleckého sebaujadrnenia.
- ⇒ Zistenia však poukazujú **aj na priestor na zlepšenie**, najmä v oblasti rozvoja tvorivosti žiakov, ich schopnosti sebahodnotenia a vzájomného hodnotenia. Rezervy sa prejavili aj vo využívaní digitálnych technológií vo vyučovaní, ktoré by pri systematickejšom uplatňovaní mohli efektívnejšie podporovať komunikačné, analytické a prezentačné zručnosti žiakov.
- ⇒ V oblasti pedagogického riadenia časti škôl boli identifikované **oblasti vyžadujúce zvýšenú pozornosť**, najmä v súvislosti s neúplnosťou školských vzdelávacích programov, formálnym nastavením kontrolnej činnosti a nedostatočnou činnosťou metodických orgánov. Efektivitu riadenia oslabuje aj obmedzená analýza výsledkov kontrolnej činnosti a prijímanie účinných opatrení na ďalšie zvyšovanie kvality výchovno-vzdelávacieho procesu.
- ⇒ Výchovno-vzdelávací proces v zriadených umeleckých odboroch zabezpečovalo 84,3 % pedagogických zamestnancov spĺňajúcich požadované kvalifikačné predpoklady na výkon pedagogickej činnosti v ZUŠ. **Pri vzdelávaní detí a žiakov sa nedostatky v zabezpečení odbornosti vyučovania (odbornosť nižšia ako 70 %) vyskytli v 3 ZUŠ.**
- ⇒ V 2 školách zriaďovatelia poverovali riadením riaditeľky kontrolovaných subjektov vždy na obdobie 6 mesiacov opakovanne (jedna riaditeľka poverená riadením školy od 01. 09. 2021 nespĺňala kvalifikačné predpoklady pre výkon pedagogickej činnosti v ZUŠ a zároveň nemala absolvované funkčné vzdelávanie a druhá riaditeľka bola opakovanne poverená riadením ZUŠ od 01. 07. 2023 do súčasnosti).
- ⇒ Požiadavky základného **priestorového** zabezpečenia pre teoretické vyučovanie spĺňali všetky kontrolované pracoviská v ZUŠ (100 %) a pre praktické vyučovanie 95,7 % pracovísk. Požiadavky na základné **materiálno-technické** zabezpečenie (MTZ) pre teoretické vyučovanie spĺňalo 90,9 % kontrolovaných pracovísk v ZUŠ, pre praktické vyučovanie 82,6 % pracovísk. Najviac nedostatkov sa zistilo v priestorovom a materiálno-technickom zabezpečení pre praktické vyučovanie v tanečnom odbore (Graf 1).

Z dôvodu závažných nedostatkov v súkromnej ZUŠ, Podhorany 68 podala hlavná školská inšpektorka **návrh na začatie konania o výmaz oprávnenia poskytovať hlavnú činnosť z Registra škôl a školských zariadení Slovenskej republiky.**

1 ZÁKLADNÉ ÚDAJE O KONTROLOVANÝCH ŠKOLÁCH

Tematický inšpekčný výkon vykonala ŠŠI v 2 krajoch (Bratislavský a Prešovský kraj) celkovo v **6** základných umeleckých školách (*Tabuľka 1*), všetky boli s **vyučovacím jazykom slovenským**.

Tabuľka 1 Základné údaje o kontrolovaných ZUŠ

Zriaďovateľ			Počet
štátne školy			2
súkromné školy			4
Vyučovací jazyk	Počet	Sídlo	Počet
slovenský	6	mesto	6

Základné umelecké vzdelávanie poskytovali kontrolované ZUŠ celkovo **2 588** deťom a žiakom (z nich bol 1 žiak so zdravotným znevýhodnením) zaradených do **256** skupín. Najviac detí a žiakov evidovali kontrolované školy v hudobnom (57,8 %) a v tanečnom odbore (28,6 %). V 3 základných umeleckých školách organizovali aj štúdium pre **62** dospelých zaradených do 4 skupín, ktorí si chceli doplniť a rozšíriť svoje umelecké vzdelanie. Všetci boli evidovaní v hudobnom odbore (*Tabuľka 2*).

V kontrolovaných ZUŠ umeleckú výchovu a vzdelávanie detí a žiakov, vrátane štúdia pre dospelých, zabezpečovalo celkovo **121** interných a externých **pedagogických zamestnancov** (PZ).

Tabuľka 2 Základné údaje o počtoch evidovaných detí/žiakov a dospelých v jednotlivých odboroch v kontrolovaných ZUŠ

Prehľad o počte detí/žiakov a dospelých evidovaných v odboroch		Odbory zriadené v ZUŠ					
		Hudobný odbor	Výtvarný odbor	Tanečný odbor	Literárno-dramatický odbor	Odbor audiovizuálnej a multimediálnej tvorby	Spolu
Počet detí/žiakov evidovaných v odboroch							
prípravné štúdium		126	39	114	9	0	288
I. st. základné štúdium	ISCED 1B	764	174	555	33	6	1 532
	ISCED 2B	417	77	67	0	0	561
II. st. základné štúdium		176	7	5	0	0	188
rozšírené štúdium		7	0	0	5	0	12
skrátene štúdium		7	0	0	0	0	7
Spolu detí/žiakov		1 497	297	741	47	6	2 588
Počet skupín detí/žiakov		173	32	44	6	1	256
Počet dospelých evidovaných v odboroch							
štúdium pre dospelých		62	0	0	0	0	62
Počet skupín dospelých		4	0	0	0	0	4

2 HLAVNÉ ZISTENIA

2.1 PRIEBEH VÝCHOVY A VZDELÁVANIA

Celkovo bolo vykonaných 91 priamych pozorovaní na 116 vyučovacích hodinách teoretického a praktického vyučovania. Priame pozorovanie edukácie bolo zamerané na analýzu procesov učenia sa žiakov, ktoré prispievajú k rozvoju ich kľúčových kompetencií, ako aj na identifikáciu miery využívania pedagogických stratégií, spôsobov a foriem vyučovania podporujúcich učenie sa žiakov.

Štátna školská inšpekcia sledovala výchovno-vzdelávací proces na **15** hospitáciách, ktoré sa realizovali spolu na 15 vyučovacích hodinách **teoretického vyučovania v hudobnom odbore (HO)** vo vyučovacích predmetoch Hudobná náuka (10), Hudobno-pohybová výchova a prípravná hudobná výchova (5).

Pozorovanie výchovno-vzdelávacieho procesu sa realizovalo aj prostredníctvom **76** hospitácií, ktoré sa vykonali spolu na 101 vyučovacích hodinách v **praktickom vyučovaní v HO** v študijnom zameraní Hra na klavíri (16), Hra na akordeóne (3), Hra na gitare (5), Hra na husliach (5), Hra na bicích nástrojoch (2), Hra na sopránovej zobcovej flaute (5), Hra na cimbele (1), Hra na dychových nástrojoch (1), Hra na keyboarde (3), Hra na klávesových nástrojoch (1), Prípravná hlasová výchova (1), Príprava ku hre na nástroj (2), Spev (3); v **tanečnom odbore** – Hudobno-pohybová výchova alebo tanečná príprava (4), Tanec (12), v **literárno-dramatickom odbore** – Prípravná dramatická výchova (2), Dramatické a slovesné oddelenie (3) a vo **výtvarnom odbore** – Prípravná výtvarná výchova (3), Výtvarná tvorba (4). Priame pozorovanie výchovy a vzdelávania v **odbore audiovizuálnej a multimediálnej tvorby (OAaMT)** sa nerealizovalo.

2.1.1 Hudobný odbor

TEORETICKÉ VYUČOVANIE

Hudobná náuka, Hudobno-pohybová výchova a Prípravná hudobná výchova

Na sledovaných vyučovacích hodinách sa **komunikačné kompetencie** žiakov HO prejavovali na úrovni zodpovedajúcej ich veku a študijnému zameraniu. Na väčšine sledovaných hodín (86,7 %) sa žiaci vyjadrovali kultivovane, vecne a primerane situácii, pričom vo svojom prejave využívali aj odbornú terminológiu. Ich slovná zásoba bola vo všeobecnosti dostatočne rozvinutá, čo im umožňovalo formulovať súvislé, logicky usporiadané vyjadrenia. Túto schopnosť uplatňovali nielen pri individuálnych odpovediach, ale aj v diskusiách, kde dokázali reagovať na podnety učiteľa i spolužiakov. Na menšej časti hodín sa však prejavili rezervy najmä v oblasti plynulosti, presnosti a istoty prejavu. Počas vyučovania žiaci pracovali s umeleckými textami aj s informáciami v rôznych podobách – verbálnej, písomnej aj hudobnej. Väčšina z nich preukázala schopnosť porozumieť počúvanému aj čítanému textu, ako aj notovému zápisu, identifikovať v ňom podstatné informácie a následne s nimi pracovať. Dokázali odpovedať na obsahové otázky, interpretovať základné významy a v niektorých prípadoch aj uplatniť jednoduchšie analytické alebo hodnotiace postupy. Slabšou stránkou vyučovania bola však miera využívania digitálnych technológií, ktoré by mohli tieto kompetencie ďalej rozvíjať. Žiaci mali možnosť zmysluplne pracovať s digitálnymi nástrojmi len na menej ako polovici sledovaných hodín, pričom na ostatných hodinách táto príležitosť úplne absentovala. **Poznávacie kompetencie** si žiaci na sledovaných hodinách systematicky rozvíjali prostredníctvom rôznorodých úloh, ktoré sa zameriavali nielen na zapamätanie a porozumenie učiva, ale aj na jeho aplikáciu v praktických situáciách a na rozvoj vyšších myšlienkových procesov. Priestor na rozvoj analytického myslenia mali na prevažnej časti hodín, kde dokázali rozčleňovať informácie (80 %), hľadať súvislosti a pracovať s obsahom na hlbšej úrovni (napr. riešenia úloh na tvorbu akordov, septakordov a ich obrátov). Úlohy zamerané na hodnotenie, ktoré si vyžadujú schopnosť zaujať stanovisko a zdôvodniť ho, boli zaradené na štyroch pätinách hodín, čo prispievalo k rozvoju kritického myslenia. Úlohy podporujúce kreatívne myslenie a vlastnú iniciatívu žiakov sa vyskytovali len na dvoch tretinách sledovaných hodín. Táto skutočnosť naznačuje priestor na častejšie zadávanie úloh, ktoré by žiakom

umožnili viac tvoriť a uplatňovať originálne prístupy pri riešení úloh. V oblasti **kompetencií k celoživotnému učeniu** sa žiaci počas všetkých sledovaných hodín prejavovali aktívnym záujmom o učenie sa. Väčšina z nich pristupovala k úlohám zodpovedne, so snahou porozumieť preberanému učivu a zapájať sa do vyučovacieho procesu. Pozitívne sa prejavila aj ich schopnosť reflektovať vlastné chyby na štyroch pätinách sledovaných hodín – dokázali ich identifikovať, pomenovať ich príčinu a aj samostatne korigovať. Priestor na zlepšenie sa však ukázal v oblasti sebahodnotenia. Možnosť hodnotiť svoj výkon a vlastný pokrok mali žiaci len na 60 % sledovaných hodín, čo obmedzovalo systematické budovanie ich schopnosti uvedomovať si vlastné silné a slabé stránky. Reagovať na hodnotenie svojho výkonu dokázali žiaci na dvoch tretinách hodín, čo naznačuje, že práca so spätnou väzbou ešte nie je plne rozvinutá. Výrazné rezervy sa prejavili aj v oblasti hodnotenia spolužiakov. Táto forma reflexie bola zaznamenaná len na tretine hodín, čo značne limitovalo rozvoj kritického myslenia, spolupráce a schopnosti konštruktívne poskytovať spätnú väzbu. Z uvedeného vyplynulo, že kompetencie k celoživotnému učeniu sa nie sú zatiaľ rozvíjané v plnom rozsahu a vyžadujú si systematickejšiu podporu. Na všetkých sledovaných hodinách sa žiaci správali spôsobom, ktorý prispieval k vytváraniu priaznivej a podnetnej triednej klímy, čím vytvárali vhodné podmienky pre ich úspešný proces učenia sa. Na sledovaných hodinách boli u žiakov primerane rozvíjané **sociálne kompetencie**. Väčšina žiakov dokázala pri práci v rovesníckych skupinách efektívne spolupracovať, preberala spoluzodpovednosť za plnenie spoločných úloh, aktívne kooperovala a vzájomne si poskytovala podporu. Tieto interakcie prispievali k budovaniu schopnosti pracovať v tíme a rešpektovať názory ostatných. Priestor na zlepšenie sa však ukazuje v oblasti prezentovania výsledkov spoločnej práce. Žiakom nebola dostatočne často (až na 66,7 % hodín) poskytovaná možnosť prezentovať svoje výstupy pred spolužiakmi, čím sa obmedzoval rozvoj ich prezentačných zručností, sebadôvery a schopnosti reflektovať vlastnú prácu v kolektíve.

PRAKTICKÉ VYUČOVANIE

Hra na klavíri, Hra na keyboarde, Hra na akordeóne, Hra na cimbale, Hra na gitare, Príprava ku hre na nástroj, Prípravná hlasová výchova, Spev, Hra na husliach, Hra na bicích nástrojoch, Hra na sopránovej zobcovej flaute, Hra na dychových nástrojoch, Hra na klávesových nástrojoch

Primerane rozvinuté **komunikačné kompetencie** preukázali žiaci na 89,6 % sledovaných vyučovacích hodín. Na rovnakom počte hodín sa vyjadrovali pohotovo, jazykovo správne a s využitím odbornej hudobnej terminológie (napr. portamento, ligatúra, rondo, legato, tenuto a pod.). Dokázali primerane formulovať svoje postrehy a citlivo vnímať výrazové prostriedky hudobného prejavu, a to vo verbálnej aj neverbálnej rovine. Informácie sprostredkované auditívnou formou prijímali a spracovávali efektívne, čo sa potvrdilo na takmer 90 % sledovaných hodín. Využívanie digitálnych technológií sa na pozorovaných hodinách vyskytovalo len ojedinele (napr. hudobný program Museshare, digitálne nahrávky, digitálne hudobné sprievody a pod.), pričom na hodinách zameraných na nácvik hudobného diela nebolo ich použitie nevyhnutné. Negatívnym zistením v 1 škole¹ bolo, že na väčšine sledovaných hodín žiaci nepreukázali dostatočné komunikačné spôsobilosti. Výnimkou bola iba jedna vyučovacia hodina, kde bol žiak schopný v interakcii s PZ reagovať pohotovo, jazykovo správne a s využitím odbornej hudobnej terminológie. Žiaci nedokázali adekvátne vnímať výrazové prostriedky hudobného prejavu ani ich primerane využívať vo verbálnej či neverbálnej forme. Významné problémy sa prejavili aj pri spracovávaní informácií prijatých auditívnou alebo vizuálnou cestou. Na viac ako štyroch pätinách sledovaných hodín žiaci v oblasti **poznávacích kompetencií a umeleckej tvorivosti** zväčša spoľahlivo preukazovali schopnosť porozumieť pokynom pedagóga a primerane realizovať percepčné aj inštrumentálne činnosti, pričom na ostatných sledovaných hodinách žiaci pokynom pedagóga neporozumeli ani nedokázali adekvátne realizovať tieto činnosti podľa obsahu vzdelávania. Schopnosť analyzovať a reflektovať umelecké diela sa prejavila na troch štvrtinách hodín, pričom na štvrtine hodín na tieto činnosti priestor

¹ Súkromná ZUŠ (SZUŠ), Podhorany 68

vytvorený nebol. Žiaci dokázali hodnotiť vlastné aj cudzie umelecké výstupy a formulovať vlastné stanoviská na viac ako troch štvrtinách vyučovacích hodín. Za slabšiu stránku možno považovať rozvoj tvorivosti. Príležitosti na samostatné uplatnenie kreatívneho myslenia a vlastného hudobného prejavu mali žiaci na polovici hodín, pričom na ostatných sledovaných hodinách táto možnosť nebola výraznejšie zastúpená. V oblasti rozvoja tvorivosti sa tak ukazuje priestor na ďalšie posilnenie. Za výraznú silnú stránku možno považovať **rozvoj praktických umeleckých zručností žiakov**. Na väčšine hodín preukázali primeranú mieru samostatnosti, istotu pri uplatňovaní správnych pracovných postupov a techník, ako aj schopnosť prepájať teoretické poznatky s praktickými činnosťami. Tým sa prirodzene podporovala funkčná integrácia vedomostí a zručností vo vyučovacom procese. Ojedinele žiaci nedokázali prejavovať dostatočnú samostatnosť ani schopnosť efektívne aplikovať získané vedomosti pri hudobných činnostiach a prepájať teoretické poznatky s praktickými aktivitami. Organizácia vyučovania bola plynulá a systematická, pričom žiaci na všetkých sledovaných hodinách dôsledne dodržiavali pravidlá bezpečnosti a ochrany zdravia. S učebnými pomôckami, materiálmi, nástrojmi a prístrojmi manipulovali zodpovedne a bezpečne. Rozvoj **kompetencií žiakov smerujúcich k celoživotnému učeniu sa** sa na sledovaných hodinách prejavoval najmä v ich motivovanom prístupe, ktorý dominoval na väčšine pozorovaných hodín. Žiaci boli schopní identifikovať vlastné chyby a aktívne hľadať možnosti ich nápravy. Priestor na zlepšenie sa však ukázal v oblasti sebahodnotenia, keďže táto možnosť na 70,8 % hodín nebola systematicky vytváraná a žiaci mali príležitosť hodnotiť vlastný výkon len na menej ako tretine vyučovacích hodín. Hodnotenie spolužiakov sa vzhľadom na individuálny charakter vyučovania realizovalo len na jednej vyučovacej hodine. V oblasti rozvoja **sociálnych kompetencií** žiaci preukazovali schopnosť spolupracovať, preberať spoluzodpovednosť za plnenie úloh, aktívne kooperovať a vzájomne si poskytovať podporu. Ak dostali príležitosť, výsledky svojej práce dokázali prezentovať na väčšine sledovaných hodín. Ako výrazný prínos výchovno-vzdelávacieho procesu v HO možno vnímať plnohodnotné začlenenie žiačky so zrakovým znevýhodnením v 1 súkromnej ZUŠ² (SZUŠ).

Inklúzia nezostala len formálnym cieľom, ale pretavila sa do konkrétnych, efektívnych opatrení – od spracovania notového materiálu v Braillovom písme, cez aktívne využívanie notačného softvéru MuseScore, až po prípravu cielených audionahrávok doplnených o komentáre k interpretačným a technickým požiadavkám pri nácviku hudobného diela. Prijaté pedagogické a organizačné opatrenia vytvorili podmienky pre funkčnú inklúziu žiačky.

2.1.2 Tanečný odbor

Hudobno-pohybová výchova alebo tanečná príprava, Tanec

Žiaci na 75 % sledovaných vyučovacích hodín disponovali primeranými **komunikačnými kompetenciami**. Vystupovali pohotovo a kultivovane, pričom ich jazykový prejav bol presný a prirodzene doplnený odbornou terminológiou (napr. chôdza v pérovaní, valašský krok, chaine turns). Preukazovali schopnosť vnímať a interpretovať výrazové prostriedky tanečného umenia, ktoré dokázali primerane prenášať do svojho verbálneho i neverbálneho prejavu. Informácie sprostredkované prostredníctvom sluchových aj zrakových podnetov na troch štvrtinách hodín spracovávali s porozumením a efektívne ich aplikovali v praxi. Priestor na využívanie digitálnych technológií sa v rámci sledovaných hodín neprejavil, čo súviselo najmä s ich zameraním na intenzívny nácvik choreografie, kde dominovala praktická, pohybová činnosť.

V oblasti rozvoja **poznávacích kompetencií a umeleckej tvorivosti** žiaci preukazovali schopnosť porozumieť pokynom pedagóga a adekvátne ich pretaviť do realizácie hudobno-pohybových aktivít v súlade so vzdelávacím obsahom. Na troch štvrtinách hodín sa prejavila aj ich schopnosť analyzovať a reflektovať umelecké diela. Menej výrazná však bola schopnosť kritického hodnotenia – vlastnej i cudzej tvorby – spolu s formulovaním samostatného názoru, ktorá sa preukázala na menej ako polovici

² SZUŠ, Námestie slobody 57, Humenné

sledovaných hodín. Slabou stránkou sledovaných hodín bola oblasť rozvoja tvorivosti, keďže žiaci nedostali príležitosť prejsť vlastnú tvorivú činnosť až na polovicu sledovaných hodín. Za výrazné pozitívum bola identifikovaná oblasť **rozvoja praktických umeleckých zručností**. Žiaci na všetkých vyučovacích hodinách preukazovali primeranú mieru samostatnosti a istoty pri vykonávaní praktických činností. Na troch štvrtinách pozorovaných hodín efektívne využívali osvojené pracovné postupy a úspešne prepájali teoretické poznatky s ich praktickou aplikáciou. K rozvoju týchto zručností prispieval aj dostatočný priestor na využívanie rôznych učebných a cvičebných pomôcok (napr. šatky, overbally, rytmické paličky, balančné pomôcky či cvičebné podložky), ktorý bol žiakom v edukačnom procese poskytovaný na 62,5 % sledovaných vyučovacích hodín. Samozrejmosťou bolo dôsledné dodržiavanie zásad bezpečnosti a ochrany zdravia. V procese učenia sa boli podporovaní a motivovaní učiteľmi a na troch štvrtinách sledovaných hodín dokázali identifikovať chyby a hľadať spôsoby ich nápravy. Slabou stránkou bol rozvoj hodnotiacich kompetencií, kedy žiaci mali možnosť sebahodnotenia len na dvoch sledovaných hodinách a hodnotiť výkony svojich rovesníkov len na jednej pozorovanej hodine. V oblasti **rozvoja sociálnych kompetencií** žiaci na všetkých sledovaných hodinách preukázali schopnosť spolupracovať, rešpektovať sa, prispievať k vytváraniu podnetného prostredia a tiež dokázali prezentovať výsledky spoločnej práce.

2.1.3 Literárno-dramatický odbor

Prípravná dramatická výchova, Dramatické a slovesné oddelenie

Na všetkých hospitovaných vyučovacích hodinách žiaci v komunikácii s pedagogickým zamestnancom aj medzi sebou reagovali pohotovo, vyjadrovali sa jazykovo správne a používali odborné pojmy súvisiace s obsahom výučby, čím preukázali adekvátne rozvinuté **komunikačné kompetencie**. Žiaci preukazovali schopnosť identifikovať a cielene využívať výrazové prostriedky hereckého prejavu, ktoré prirodzene uplatňovali v rovine verbálnej aj neverbálnej komunikácie. Auditívne i vizuálne podnety spracovávali spoľahlivo a plynulo na všetkých sledovaných hodinách. Určitým limitom však zostávala absencia využívania digitálnych technológií, ktoré neboli súčasťou vyučovania ani na jednej z pozorovaných hodín. Výraznou silnou stránkou bol aj rozvoj **poznávacích kompetencií a umeleckej tvorivosti**. Na všetkých sledovaných hodinách žiaci spoľahlivo preukázali schopnosť porozumieť pokynom vyučujúcej a adekvátne na ne reagovať. Dokázali aktívne realizovať perцепčné, hudobno-pohybové aj hudobno-dramatické činnosti, pričom ich prejav bol v súlade s obsahom vzdelávania. Počas vyučovania žiaci preukazovali schopnosť analyzovať a reflektovať prvky umeleckého diela, čím sa systematicky rozvíjalo ich estetické vnímanie i tvorivý potenciál. Na všetkých hodinách sa zároveň prejavila ich schopnosť hodnotiť vlastnú aj cudziu tvorbu, zrozumiteľne formulovať názory, zaujať stanovisko a hľadať vhodné riešenia zadaných úloh. Žiaci vedeli tvorivo pracovať s podnetmi a presvedčivo prezentovať vlastný umelecký prejav (napr. pri interaktívnej dramatickej hre), čím prirodzene rozvíjali svoje schopnosti a zároveň sa aktívne zapájali do priebehu vyučovania. Za významnú silnú stránku možno považovať **rozvíjanie praktických umeleckých zručností**. Žiaci na všetkých sledovaných vyučovacích hodinách preukazovali primeranú samostatnosť aj zručnosť pri práci, využívali vhodné pracovné postupy a techniky a dokázali prepájať teoretické poznatky s praktickými aktivitami. Tým sa podporovalo zmysluplné prepojenie vedomostí so zručnosťami v procese ich učenia sa. Organizácia vyučovania bola plynulá a žiaci rešpektovali zásady bezpečnosti a ochrany zdravia. Rozvoj kompetencií smerujúcich **k celoživotnému učeniu sa** sa na všetkých sledovaných hodinách prejavoval najmä vo vysokej miere motivácie žiakov, ktorá bola prítomná počas celého vyučovania. Žiaci dokázali reflektovať vlastnú činnosť, identifikovať nedostatky vo svojich výkonoch a hľadať spôsoby ich odstránenia. Priestor na zlepšenie sa však ukázal v oblasti sebahodnotenia. Možnosť posúdiť vlastný výkon mali žiaci len ojedinele, hodnotenie výkonov spolužiakov nebolo na sledovaných hodinách zaznamenané vôbec, čo obmedzovalo systematické rozvíjanie týchto zručností. V oblasti **sociálnych kompetencií** žiaci na všetkých sledovaných hodinách prirodzene prejavovali schopnosť spolupracovať, vzájomne si pomáhať a rešpektovať sa. Pri komunikácii dokázali viesť vecnú

a konštruktívnu diskusiu, pričom otvorene prijímali aj odlišné názory. Rovnako dokázali efektívne pracovať v tíme a sebavedome prezentovať výsledky svojej práce, či už išlo o spoločné alebo individuálne aktivity.

2.1.4 Výtvarný odbor

Prípravná výtvarná výchova, Výtvarná tvorba

Na sledovaných vyučovacích hodinách (71,4 %) žiaci preukázali svoje **komunikačné kompetencie** tým, že svoje myšlienky vyjadrovali jasne, vecne a kultivovane. V ústnom prejave využívali primerané jazykové prostriedky, dodržiavali zásady komunikácie a aktívne reagovali na podnety učiteľa aj spolužiakov. Reagovali pohotovo, presne sa vyjadrovali a primerane používali odborné pojmy z oblasti výtvarného umenia. Žiaci dokázali rozpoznávať a vedome využívať výrazové prvky výtvarného prejavu, ktoré primerane uplatňovali vo svojej tvorbe. Informácie sprostredkované sluchom i zrakom spracovávali plynulo a bez výraznejších ťažkostí. Výrazné nedostatky v rozvoji komunikačných kompetencií boli identifikované na dvoch sledovaných vyučovacích hodinách v jednej ZUŠ³, kde väčšina žiakov nedisponovala požadujúcou slovnou zásobou, čo obmedzovalo ich schopnosť formulovať ucelené, spisovné a odborne presné odpovede. Z dôvodu menej rozvinutých komunikačných schopností sa žiaci nezapájali do diskusie o umeleckých témach. Vo vyučovacom procese síce pracovali s vizuálnymi materiálmi, obrazmi, kresbami a umeleckými textami, avšak väčšina z nich mala ťažkosti s analytickým vnímaním a interpretáciou. Nedokázali vyhľadať podstatné informácie, adekvátne reagovať na otázky o obsahu ukážok a ani jednoduchým spôsobom reflektovať vizuálne alebo textové podnety. Výraznejším limitom výchovno-vzdelávacieho procesu však zostávala absencia využívania moderných digitálnych technológií, ktoré neboli integrované do vyučovania na žiadnej zo sledovaných hodín. V oblasti **rozvoja poznávacích kompetencií a umeleckej tvorivosti** žiaci spoľahlivo reflektovali pokyny pedagóga a adekvátne ich premietali do realizácie výtvarných aktivít. Slabšou stránkou však bolo obmedzené vytváranie priestoru na hlbšiu analýzu umeleckého diela a reflexiu vlastnej či cudzej tvorby, ako aj na jej hodnotenie a formulovanie vlastných názorov – tieto činnosti sa objavili len na 2 sledovaných hodinách, na ostatných takúto príležitosť žiaci nedostali. Rezervy sa ukázali aj v oblasti rozvoja tvorivosti, keďže príležitosti na samostatné rozvíjanie kreatívneho myslenia a prezentáciu individuálneho umeleckého prejavu mali žiaci len na 2 sledovaných hodinách. **Rozvíjanie praktických umeleckých zručností** sa ukázalo ako jedna z najvýraznejších silných stránok edukácie. Žiaci pristupovali k práci samostatne a s istotou, uplatňovali správne pracovné postupy a zväčša účinne prepájali teoretické poznatky s praktickou tvorbou. Učebné pomôcky boli počas všetkých pozorovaných hodín využívané efektívne a cielene, čím podporovali kvalitu edukačného procesu. Pozitívnu dynamiku hodín podnecovala aj primeraná motivácia žiakov, prítomná na 85,7 % sledovaných vyučovacích hodinách, ktorá napomáhala ich aktívnemu zapájaniu i rozvoju schopností potrebných pre ďalšie vzdelávanie a osobnostný rast, čo prispievalo k **rozvoju kompetencií k celoživotnému učeniu sa**. Rezervy sa prejavili najmä v schopnosti žiakov identifikovať vlastné chyby a aktívne hľadať spôsoby ich nápravy, čo sa potvrdilo len na dvoch sledovaných hodinách. Priestor na hodnotenie výkonov spolužiakov bol pritom vytvorený len na jednej vyučovacej hodine. Napriek tomu sa vyučovanie vyznačovalo priaznivou a podnetnou atmosférou, v ktorej žiaci preukazovali empatiu, vzájomný rešpekt a ochotu spolupracovať. Ich **sociálne kompetencie** sa prejavovali v kultivovaných medziľudských vzťahoch a funkčnej spolupráci. Možnosti prezentovať výsledky vlastnej práce však ostávali obmedzené, keďže žiaci ich mali len na dvoch pozorovaných hodinách.

³ SZUŠ, Podhorany 68

VYUČOVANIE UČITEĽMI VO VŠETKÝCH SLEDOVANÝCH ODBOROCH⁴

Na sledovaných vyučovacích hodinách vyučujúci spravidla jasne, zrozumiteľne a cielene formulovali **výchovno-vzdelávacie ciele**, pričom dôraz kládli najmä na rozvoj vedomostí, praktických kompetencií a výkonových schopností žiakov. Zväčša boli ciele nielen primerané úrovni žiakov, ale aj priebežne overované počas edukácie. Proces učenia sa žiakov bol podporovaný rôznorodými podnetmi reflektujúcimi ich **individuálne predpoklady**, pričom najmä v hudobnom (teoretické vyučovanie) a v tanečnom odbore mali žiaci na približne troch štvrtinách hodín možnosť voľby činností, čo prispievalo k rozvoju ich aktivity, samostatnosti a vnútornej motivácie. Vyučujúci účelne využívali **materiálno-technické prostriedky**, ktoré podporovali názornosť vyučovania a efektívne prispievali k osvojovaniu a upevňovaniu poznatkov, rozvoju zručností žiakov i napĺňaniu vzdelávacích cieľov. Priestor na efektívnejšie využívanie materiálno-technických prostriedkov sa ponúkal v tanečnom odbore. Možnosť ďalšieho skvalitnenia vyučovania predstavuje aj postupné rozširovanie využívania digitálnych technológií v edukačnom procese. Učiteľia podporovali **rozvoj umeleckých a praktických zručností** žiakov prostredníctvom motivácie, aktivizujúcich prvkov a vytvárania príležitostí na uplatňovanie získaných vedomostí v praxi. Na pozorovaných vyučovacích hodinách v hudobnom, tanečnom aj literárno-dramatickom odbore viedli žiakov k analýze, hodnoteniu a reflexii umeleckých diel alebo vlastných výkonov. Žiaci boli zároveň systematicky vedení k osvojovaniu správnych **pracovných návykov, postupov a techník**. Pozitívom bolo vytváranie atmosféry psychickej istoty a bezpečia, podpora vzájomného rešpektu, spolupráce a priaznivej sociálnej klímy. **Hodnotenie výkonov** žiakov sa realizovalo priebežne, najmä prostredníctvom okamžitej a konštruktívnej spätnej väzby, ktorá podporovala sebadôveru žiakov, ich motiváciu a zodpovednosť za vlastné učenie sa. Takto nastavený spôsob hodnotenia zároveň napomáhal rozvoju ich umeleckých kompetencií a podporoval vytváranie pozitívneho vzťahu k učeniu sa.

Priestor na zlepšenie sa ukázal v oblasti systematickej **podpory tvorivosti a kreatívneho myslenia žiakov**. Hoci v teoretickom vyučovaní hudobného odboru a v literárno-dramatickom odbore sa stratégie rozvíjajúce tvorivosť uplatňovali na väčšine hodín, z priameho pozorovania vyplynulo, že na vyučovacích hodinách praktického vyučovania v hudobnom a tanečnom odbore nebol tvorivý prístup výraznejšie podporovaný na viac ako polovici sledovaných hodín. Ďalšie rezervy sa prejavili aj vo výtvarnom odbore **nedostatočným poskytnutím príležitosti na aplikáciu získaných vedomostí** (na o niečo viac ako polovici hodín), vedenie žiakov k analýze a reflexii umeleckého diela (na dvoch hodinách), pričom hodnotenie výkonov spolu s poskytovaním spätnej väzby sa uplatňovalo len sporadicky. Hlavné zistenia z priameho pozorovania vyučovacích hodín v zriadených odboroch sú uvedené v Tabuľke 3.

Tabuľka 3 Hlavné zistenia z priameho pozorovania vyučovacích hodín v zriadených odboroch

Pozitívne zistenia
• podporovanie samostatnosti žiakov a ich schopnosti efektívne prepájať teoretické vedomosti s praktickými činnosťami (interpretácia, dramatické, pohybové a výtvarné aktivity) • preukázanie dostatočne rozvinutých komunikačných kompetencií žiakov a ich schopnosť využívať odbornú terminológiu, primerane vyjadrovať názory a reagovať na umelecký obsah • vytváranie priaznivej sociálnej klímy v edukácii, prejavy spolupráce, rešpektu a empatie, ako aj systematické vytváranie prostredia psychického bezpečia vo výchovno-vzdelávacom procese
Oblasti vyžadujúce zlepšenie

⁴ Okrem odboru audiovizuálnej a multimediálnej tvorby

- zadávanie úloh zameraných na hodnotenie a tvorivosť, najmä na vytváranie príležitostí na samostatný tvorivý prejav žiakov
- vytváranie priestoru žiakom na sebahodnotenie a hodnotenie výkonov spolužiakov
- rozvíjanie kompetencií žiakov v oblasti využívania digitálnych technológií

2.2 RIADENIE ŠKOLY

Školský vzdelávací program (ŠkVP), ako zásadný dokument určujúci rámec výchovno-vzdelávacieho procesu, v niektorých kontrolovaných subjektoch nebol vypracovaný vôbec alebo neobsahoval všetky náležitosti podľa ustanovení školského zákona. V jednej ZUŠ⁵ bola ŠŠI predložená iba časť dokumentácie (učebné osnovy), pričom absenciou ŠkVP škola nemala vymedzené základné oblasti ako sú ciele a poslanie výchovy a vzdelávania, zameranie školy, stupeň vzdelania, dĺžku štúdia, formy výchovy a vzdelávania, učebný plán (UP), vyučovací jazyk a spôsob hodnotenia žiakov. V 3 školách ŠkVP síce vypracovaný bol, ale absentovali v ňom učebné plány⁶ alebo informácie o aktuálnom personálnom a materiálno-technickom zabezpečení⁷, či dokument obsahoval odkazy na neplatné právne predpisy a chýbali v ňom zároveň i záznamy o jeho aktualizácii⁸. Ďalšie nedostatky boli zistené v 3 subjektoch, kde nebol dokument prerokovaný v pedagogickej rade⁹, v 2 z nich nebol prerokovaný ani v rade školy¹⁰. Prerokovanie ŠkVP v pedagogickej rade a v rade školy ďalší subjekt¹¹ nedokázal preukázať. Rovnako nebolo preukázané, že by bol ŠkVP sprístupnený verejnosti na verejne prístupnom mieste alebo na webovom sídle školy, pričom škola webové sídlo ani nemala zriadené. V prípade inej ZUŠ¹² nebol ŠkVP zverejnený z dôvodu, že škola tento dokument vôbec nemala vypracovaný.

Nedostatky boli zaznamenané aj v **učebných plánoch** – 2 školy ich nemali k dispozícii¹³ a v 1 škole¹⁴ učebné plány neobsahovali vlastné poznámky k ich uplatňovaniu. Kontrolou organizácie vyučovania bolo zistené ich nedodržiavanie, a to najmä nevyučovanie povinných predmetov, nedodržanie časovej dotácie vyučovacích predmetov, nezabezpečenie predpísanej frekvencie individuálneho vyučovania. Niekde neboli dodržané poznámky rámcových UP štátneho vzdelávacieho programu (ŠVP). V 2 kontrolovaných subjektoch¹⁵ prekročili najvyšší povolený počet žiakov v skupinách a nesprávne zaraďovali žiakov do skupín.

Nedostatky boli identifikované vo vyhotovených **učebných osnovách** v jednej ZUŠ¹⁶, kde neboli vypracované podľa jednotlivých ročníkov, ročníky neboli správne označené a obsahovo neboli rozpracované minimálne v rozsahu ŠVP.

Aktuálny súbor dokumentov súvisiacich s edukačným procesom, organizáciou a riadením školy mali vypracovaný všetky kontrolované subjekty, pričom **pedagogická dokumentácia** bola vedená v listinnej podobe na formulároch podľa vzorov schválených a zverejnených Ministerstvom školstva, výskumu, vývoja a mládeže Slovenskej republiky alebo v kombinovanej forme (listinnej podobe i elektronicky).

⁵ SZUŠ, Námestie slobody 57, Humenné

⁶ SZUŠ, Dobrianskeho 1651, Vranov nad Topľou

⁷ SZUŠ, Francisciho 904/19, Poprad

⁸ SZUŠ, Podhorany 68

⁹ SZUŠ, Námestie slobody 57, Humenné; SZUŠ, Dobrianskeho 1651, Vranov nad Topľou; SZUŠ, Francisciho 904/19, Poprad

¹⁰ SZUŠ, Námestie slobody 57, Humenné; SZUŠ, Dobrianskeho 1651, Vranov nad Topľou

¹¹ SZUŠ, Podhorany 68

¹² SZUŠ, Námestie slobody 57, Humenné

¹³ SZUŠ, Námestie slobody 57, Humenné; SZUŠ, Dobrianskeho 1651, Vranov nad Topľou

¹⁴ SZUŠ, Podhorany 68

¹⁵ SZUŠ, Francisciho 904/19, Poprad; SZUŠ, Podhorany 68

¹⁶ SZUŠ, Podhorany 68

Nedostatky v jej vedení sa zistili v 1 kontrolovanom subjekte¹⁷, a to najmä nesúlad medzi obsahom triednej knihy (údaje o vymeškaných hodinách) a katalógovým listom žiaka, ako aj nesúlad medzi zaznamenaným učivom v triednej knihe a zisteniami z priameho pozorovania výchovno-vzdelávacieho procesu, čo poukazovalo na nerealizovanie výchovy a vzdelávania v súlade so ŠkVP. Len v 2 kontrolovaných subjektoch boli všetky základné dokumenty prerokované v pedagogickej rade, kým v ostatných 4 subjektoch (66,7 %) táto povinnosť splnená nebola.

Vedúci pedagogickí zamestnanci ZUŠ podporovali odborný rast svojich PZ. Riaditelia mali vypracované **plány profesijného rozvoja pedagogických zamestnancov**, avšak nedostatky boli zistené najmä v ich obsahu a procese schvaľovania. V 50 % kontrolovaných subjektov bol plán vydaný bez preukázateľného prerokovania v pedagogickej rade¹⁸ a v 2 z nich aj bez odsúhlasenia zriaďovateľom¹⁹. Obsah plánov profesijného rozvoja bol v 66,7 % kontrolovaných subjektov spracovaný vo všeobecnej a formálnej úrovni, bez konkretizácie vzdelávacích aktivít, potrieb jednotlivých PZ a bez určenia oblastí ich profesijného rozvoja. V dôsledku toho plány neplnili svoju funkciu ako nástroja systematického rozvoja profesijných kompetencií. Nedostatky sa týkali aj absentujúcich alebo nekonkrétnych plánov vzdelávania vedúcich PZ v 2 ZUŠ. V dvoch subjektoch priame pozorovanie edukačného procesu preukázalo, že absolvované vzdelávania sa pozitívne premietli do práce učiteľov a do efektívneho uplatňovania ich kompetencií. Absolvované vzdelávanie PZ sa do kvality výchovno-vzdelávacieho procesu nepremietlo až v dvoch tretinách subjektov, čo sa preukázalo na sledovaných vyučovacích hodinách. Z nich v troch ZUŠ²⁰ to bolo spôsobené tým, že PZ v posledných dvoch rokoch neabsolvovali aktualizácie vzdelávania v požadovanom rozsahu najmenej 10 hodín za školský rok. V jednom²¹ subjekte síce túto povinnosť splnili, avšak pozorovanie na sledovaných vyučovacích hodinách nepreukázalo efektívne uplatňovanie nadobudnutých kompetencií PZ vo vyučovacom procese, najmä v oblasti využívania informačno-komunikačných technológií.

Riaditelia všetkých škôl postupovali pri **rozhodovanom procese** v súlade s aktuálnym právnym stavom. Kontrolované subjekty postupovali v aktuálnom aj predchádzajúcom školskom roku pri vydávaní rozhodnutí vo veciach prijímania žiakov na štúdium, prerušenia štúdia a postupov do vyšších ročníkov v súlade s platnou legislatívou. Proces prijímacieho konania bol nastavený transparentne, pričom riaditelia škôl zabezpečili včasné vyhlásenie termínov prijímacích skúšok, určenie miesta ich konania a zverejnenie ponuky umeleckých odborov a študijných zameraní. S cieľom zabezpečiť objektivitu prijímacieho konania boli vo všetkých kontrolovaných subjektoch zriadené trojčlenné komisie.

Metodické orgány, konkrétne predmetové komisie (PK), boli zriadené v 3 školách, pričom v činnosti v 2 z nich boli identifikované nedostatky. V 1 subjekte²² zo zápisníc zo zasadnutí PK vyplynulo, že sa zaoberali najmä hodnotením dochádzky žiakov a ich výchovno-vzdelávacích výsledkov, avšak bez identifikácie konkrétnych nedostatkov a bez prijímania účinných opatrení na ich odstránenie. V druhej ZUŠ²³ sa preukázalo, že plány činnosti a zápisnice zo zasadnutí sa niekoľko rokov nemenili, čo naznačuje stagnáciu ich činnosti a absenciu pravidelnej odbornej práce. V dôsledku toho PK nenapĺňali svoju úlohu poradného a metodického orgánu, predovšetkým v oblasti koordinácie a metodického usmerňovania učiteľov, kontroly kvality vyučovania ani systematického vyhodnocovania dosiahnutých výsledkov žiakov a prijímaní opatrení na zlepšenie.

¹⁷ SZUŠ, Podhorany 68

¹⁸ SZUŠ, Francisciho 904/19, Poprad; SZUŠ, Dobrianskeho 1651, Vranov nad Topľou; SZUŠ, Námestie slobody 57, Humenné

¹⁹ SZUŠ, Francisciho 904/19, Poprad; SZUŠ, Námestie slobody 57, Humenné

²⁰ SZUŠ, Dobrianskeho 1651, Vranov nad Topľou; SZUŠ, Námestie slobody 57, Humenné; SZUŠ, Francisciho 904/19, Poprad

²¹ SZUŠ, Podhorany 68

²² SZUŠ, Dobrianskeho 1651, Vranov nad Topľou

²³ ZUŠ Františka Veselého, Športová 833/4, Stropkov

Vnútrotný systém kontroly a hodnotenia žiakov nebol vo všetkých kontrolovaných subjektoch nastavený a realizovaný efektívne. V 1 škole²⁴ nebol systém kontroly a hodnotenia žiakov vypracovaný vôbec. V ďalšej ZUŠ²⁵ boli kritériá hodnotenia žiakov v ŠkVP vypracované iba všeobecne, bez konkretizácie spôsobov, foriem a postupov hodnotenia, čo nezabezpečovalo jednotný prístup PZ pri hodnotení žiakov. V dvoch tretinách kontrolovaných subjektov nebol dodržaný nastavený vnútrotný systém kontroly a hodnotenia PZ, čo sa prejavilo najmä nevypracovaním kritérií hodnotenia PZ, niekde nevykonávaním ročných hodnotení PZ, alebo iba ich formálnym realizovaním. Nedostatky v 5 (83,3 %) kontrolovaných školách boli výrazne zastúpené v oblasti kontrolnej činnosti vedúcich PZ zameranej na pedagogickú činnosť. Zistenia preukázali, že kontrolná činnosť vedúcich PZ nebola plánovaná premyslene a v dostatočnom rozsahu, nebola zameraná na všetky oblasti výchovno-vzdelávacej činnosti školy. Vedúci PZ nevykonávali plánovanú kontrolnú činnosť pravidelne a efektívne, nedostatočne analyzovali jej výsledky a nezovšeobecňovali zistenia v poradných orgánoch. Záznamy z kontrolnej činnosti buď chýbali, alebo mali iba formálny a neoveriteľný charakter, pretože neobsahovali podpisy PZ, u ktorých bola hospitačná činnosť vykonaná. Ďalším z nedostatkov bolo, že až v 83,3 % kontrolovaných škôl neboli prijímané konkrétne opatrenia na zlepšenie stavu a zároveň nebola zabezpečená kontrola ich akceptovania a miery plnenia. Tento stav výrazne znižoval účinnosť vnútorného kontrolného systému škôl.

2.3 PODMIENKY VÝCHOVY A VZDELÁVANIA

2.3.1 Personálne zabezpečenie

Kontrola personálneho zabezpečenia preukázala, že väčšina vedúcich PZ spĺňala všetky stanovené kvalifikačné kritériá, vrátane požiadaviek na výkon riadiacej funkcie a úspešného absolvovania príslušných modulov funkčného vzdelávania, čím boli splnené podmienky pre výkon riadiacej činnosti. V čase inšpekčného výkonu funkčného vzdelávania v požadovanom rozsahu nemali absolvované riaditelia 2 škôl²⁶, avšak boli naň prihlásení a v ďalšej ZUŠ²⁷ ho neabsolvoval zástupca riaditeľa (menovaný od 01. 09. 2025) ešte neabsolvoval žiaden modul funkčného vzdelávania. Zo zistení vyplynulo, že PZ poverená riadením školy²⁸ nespĺňala kvalifikačné predpoklady pre výkon pedagogickej činnosti v ZUŠ a zároveň nemala absolvované funkčné vzdelávanie, čo nebolo v súlade s požiadavkami na výkon riadiacej funkcie stanovenými v aktuálne platnom právnom predpise. Napriek nespĺňaniu kvalifikačných predpokladov na vedúceho PZ príslušnej školy bola zriaďovateľom opakovane poverovaná riadením kontrolovaného subjektu vždy na obdobie 6 mesiacov od 01. 09. 2021. Ďalšie zistenia preukázali, že zriaďovateľ výberové konanie na obsadenie danej riadiacej pozície vyhlásil naposledy k 31. 03. 2025. V ďalšej SZUŠ²⁹ zo zistení vyplynulo, že súčasná riaditeľka školy bola poverená riadením školy opakovane na obdobie 6 mesiacov až 4-krát, a to v období od 01. 07. 2023 do súčasnosti.

Proces výchovy a vzdelávania na hlavných i elokovaných pracoviskách (EP) zabezpečovalo celkovo **121** pedagogických zamestnancov, z nich bolo **107** interných a **14** externých, časť z nich školy zamestnávali na kratší pracovný úväzok. Niektorí z vyučujúcich vyučovali v rámci svojho úväzku na viacerých pracoviskách a vo viacerých umeleckých odboroch. **Požadované kvalifikačné predpoklady** na výkon pedagogickej činnosti v ZUŠ **spĺňalo celkovo 84,3 % PZ** (v hudobnom odbore 89 % PZ; vo výtvarnom odbore 60 % PZ; v tanečnom odbore 53,3 % PZ; v literárno-dramatickom odbore 75 % PZ a v OAaMT síce vyučoval 1 kvalifikovaný PZ na kratší úväzok, avšak v danom odbore vyučoval neodborne).

²⁴ SZUŠ, Námestie slobody 57, Humenné

²⁵ ZUŠ Františka Veselého, Športová 833/4, Stropkov

²⁶ SZUŠ, Francisciho 904/19, Poprad; SZUŠ, Námestie slobody 57, Humenné;

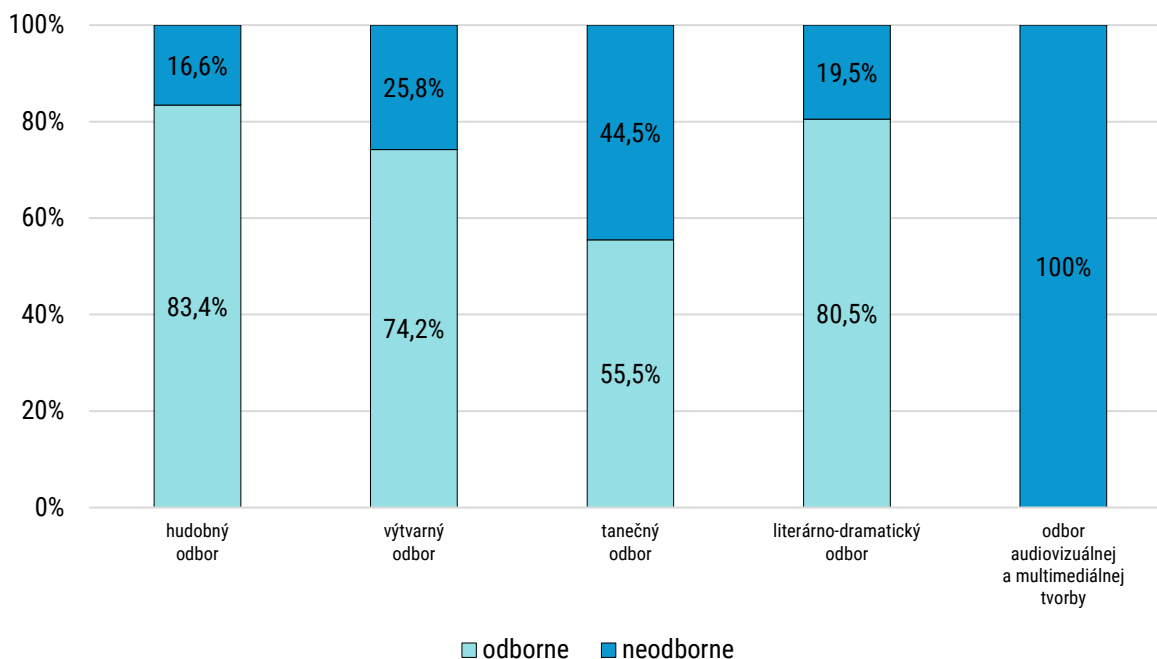
²⁷ ZUŠ Františka Veselého, Športová 833/4, Stropkov

²⁸ SZUŠ, Podhorany 68

²⁹ SZUŠ, Námestie slobody 57, Humenné

Celkovo sa v kontrolovaných subjektoch týždenne vyučovalo 2 346 vyučovacích hodín. Z uvedeného počtu bolo odborne vyučovaných 1 900 vyučovacích hodín a 446 vyučovacích hodín neodborne. **Celková odbornosť vyučovania v subjektoch bola prevažne zabezpečená a dosiahla 81 %.** Najvyššia odbornosť bola zabezpečená v hudobnom odbore (83,4 %). Najnižšia odbornosť vyučovania bola zaznamenaná v odbore audiovizuálnej a multimediálnej tvorby (Graf 1; 0 %). Nedostatky v zabezpečení odbornosti vyučovania sa vyskytli pri vzdelávaní žiakov v 3 kontrolovaných subjektoch³⁰ (odbornosť vyučovania zaistená na menej ako 70 %).

Graf 1 Týždenný počet odučených hodín v percentách v zriadených odboroch v kontrolovaných ZUŠ

2.3.2 Priestorové zabezpečenie

Štátna školská inšpekcia v rámci inšpekčného výkonu kontrolovala priestorové i materiálno-technické zabezpečenie výchovno-vzdelávacieho procesu v ZUŠ v súlade s normatívom³¹ materiálno-technického a priestorového zabezpečenia základnej umeleckej školy – v odbore hudobnom, tanečnom, výtvarnom, literárno-dramatickom, ako aj v odbore audiovizuálnej a multimediálnej tvorby (normatív).

Hlavné pracoviská škôl sa nachádzali vo vlastných priestoroch, pričom časť z nich sídlila v prenajatých objektoch. Elokované pracoviská boli najčastejšie umiestnené v budovách materských a základných škôl, s využitím ich štandardného vybavenia.

Základné umelecké školy mali zriadené celkovo 8 EP (z nich 2 boli neaktívne), všetky boli zapísané v Registri škôl a školských zariadení Slovenskej republiky. Výchovno-vzdelávací proces sa na hlavných i elokovaných pracoviskách uskutočňoval celkovo v **115 učebniach** pre teoretické a praktické vyučovanie (v 91 učebniach na hlavných a v 24 učebniach na EP) s priamym vetraním a vyhovujúcim denným aj umelým osvetlením. Z kapacitných dôvodov sa niektoré učebne v školách využívali na vyučovanie žiakov dvoch a niekde aj viacerých odborov, pričom sa počas týždňa v priestoroch striedali. Školy nemali

³⁰ SZUŠ, Podhorany 68 (20,1 %); SZUŠ, Francisciho 904/19, Poprad (45,7 %); SZUŠ, Dobrianskeho 1651, Vranov nad Topľou (43,7 %)

³¹ Normatív materiálno-technického a priestorového zabezpečenia v ZUŠ Schválený Ministerstvom školstva, výskumu, vývoja a mládeže SR pod číslom 2025/9317:3-A3710 – Hudobný odbor, Výtvarný odbor, Tanečný odbor, Literárno-dramatický odbor, Odbor audiovizuálnej a multimediálnej tvorby.

vybudovaný bezbariérový vstup ani priestory prispôsobené pre potreby žiakov s pohybovým obmedzením okrem 1 ZUŠ, kde bezbariérové prostredie bolo zabezpečené prostredníctvom výťahu a bezbariérovej toalety.

Plnenie požiadaviek na základné priestorové zabezpečenie v **hudobnom odbore** bolo kontrolované na 11 pracoviskách (na 5 hlavných a na 6 EP). Teoretické vyučovanie sa uskutočňovalo na 8 pracoviskách a praktické vyučovanie na 10 pracoviskách, celkovo v 92 učebniach. Požiadavky na priestorové zabezpečenie teoretického i praktického vyučovania spĺňali všetky učebné priestory v HO a boli v súlade s požiadavkami na základný priestor určenými v normatíve. Veľkosť vzdelávacích priestorov zabezpečených vetraním a osvetlením podľa vyučovacieho predmetu zodpovedala bezpečnostným a hygienickým požiadavkám individuálneho a skupinového vyučovania. Na zabezpečenie teoretického i praktického vyučovania HO boli využívané štandardné triedy a odborné učebne, ktoré slúžili na výučbu viacerých hudobných nástrojov. Na základe vlastných priestorových a ekonomických podmienok zabezpečili niektoré školy i odporúčané učebné priestory pre praktické vyučovanie, a to koncertné sály, niekde i skúšobňu pre skupinové vyučovanie, ktorými disponovalo 40 % pracovísk. Slúžili predovšetkým ako priestory na prípravu a realizáciu triednych, absolventských a výchovných koncertov určených pre žiakov aj širokú verejnosť. Zároveň vytvárali vhodné podmienky na prezentáciu výsledkov vzdelávacej činnosti školy, umeleckých výkonov žiakov a reprezentáciu daného odboru vzdelávania.

Požiadavky stanovené normatívom spĺňalo 100 % pracovísk pre teoretické i pre praktické vyučovanie v hudobnom odbore.

Edukácia vo **výtvarnom odbore** sa realizovala celkovo na 6 pracoviskách (na 2 hlavných a na 4 EP) v 9 učebniach. V rámci učebni bol vyčlenený priestor pre výtvarný ateliér, modelovňu, multimedálny ateliér a odbornú knižnicu. Na uchovávanie výtvarného materiálu a žiackych prác slúžili samostatné skrine, ako aj spoločné skladové priestory. Využívané priestory boli v súlade s požiadavkami stanoveného základného normatívu. 1 SZUŠ³² disponovala aj skladovým priestorom mimo hlavného pracoviska³³, ktorý slúžil na uskladnenie materiálu pre modelovňu, keramickej pece a zároveň aj ozvučovacej a svetelnej techniky. Odporúčaným priestorovým vybavením nedisponovalo žiadne pracovisko z kontrolovaných ZUŠ.

Základné priestorové zabezpečenie výchovno-vzdelávacieho procesu vo výtvarnom odbore zodpovedalo požiadavkám normatívu na 100 % pracovísk.

Výchovno-vzdelávací proces v **tanečnom odbore** bol kontrolovaný na 6 pracoviskách (na 4 hlavných a na 2 EP) v 11 učebniach. Stanovené požiadavky normatívom pre praktické vyučovanie spĺňala väčšina učebni (rozloha priestorov, vhodná podlaha, priame vetranie a osvetlenie, zodpovedajúca výška stropu, zväčša i vlastné šatne...). Fyzická kontrola zriadených priestorov preukázala, že spĺňajúce predpísané parametre praktického vyučovania nemali kontrolované subjekty na 16,7 % pracovísk (absentovali šatne pre žiakov, čo nebolo v súlade so základným normatívom a malo negatívny dopad na osobnú hygienu žiakov, pretože sa neprezliekali). Školy nedisponovali odporúčaným priestorovým vybavením.

V kontrolovaných školách 83,3 % učebných priestorov praktického vyučovania spĺňalo požiadavky normatívu v tanečnom odbore.

Plnenie požiadaviek na základné priestorové zabezpečenie v **literárno-dramatickom odbore** sa kontrolovalo na 2 hlavných pracoviskách v 2 odborných učebniach pre vyučovanie s vyhradeným priestorom pre teoretické i praktické činnosti. Na všetkých pracoviskách priestorové vybavenie pre činnosti teoretického i praktického zamerania umožňovalo realizovať spoločné aktivity na základe špecifik a požiadaviek odboru s priamym vetraním a osvetlením. Odporúčanými učebnými priestormi školy nedisponovali.

³² SZUŠ, Podhorany 68

³³ Priestor bol zriadený na adrese Baštová 18, Kežmarok.

Z kontrolovaných subjektov priestorové požiadavky v literárno-dramatickom odbore stanovené normatívom spĺňalo 100 % pracovísk pre teoretické i praktické činnosti.

Výchovno-vzdelávací proces v **odbore audiovizuálnej a multimediálnej tvorby** sa realizoval v 1 učebni na 1 hlavnom pracovisku. Pracovisko spĺňalo požiadavky priestorovej vybavenosti pre teoretické a praktické vyučovanie, škola vytvorila podmienky na optimálne vzdelávacie prostredie pre umelecké vzdelávanie v danom odbore. Učebné priestory umožňovali realizáciu všetkých teoretických i praktických aktivít a boli v súlade s požiadavkami normatívu. Odporúčaným priestorovým vybavením škola nedisponovala.

Základné priestorové zabezpečenie výchovno-vzdelávacieho procesu v odbore audiovizuálnej a multimediálnej tvorby stanovené normatívom spĺňalo 100 % pracovísk pre teoretické i pre praktické vyučovanie.

2.3.3 Materiálno-technické zabezpečenie

Plnohodnotné vzdelávanie žiakov v rámci jednotlivých vyučovacích predmetov umeleckých odborov je podmienené aj systematickým zabezpečením základného materiálno-technického vybavenia ZUŠ. Pedagogickí zamestnanci pritom aktívne využívajú moderné vyučovacie metódy, inovatívne stratégie i pestrú škálu didaktických a technických prostriedkov, čím vytvárajú podnetné prostredie podporujúce nielen zvyšovanie vzdelávacích výsledkov, ale aj rozvoj vnútornej motivácie žiakov k osvojovaniu nových poznatkov a ich prepojeniu s praktickou činnosťou. Žiaci sú zároveň zapájaní do rozmanitých umeleckých aktivít, projektov a tvorivých činností, ktoré prispievajú k ich komplexnému rozvoju. V závislosti od konkrétnych podmienok majú školy možnosť cieľavedome rozširovať učebné priestory aj o nadštandardné vybavenie, čím sa otvára priestor na dosahovanie vyššej kvalitatívnej úrovne teoretického aj praktického vyučovania v jednotlivých umeleckých odboroch.

Základné materiálno-technické zabezpečenie pre individuálne a skupinové vyučovanie v **hudobnom odbore** bolo na väčšine pracovísk pre potreby žiakov od prípravného ročníka až po absolventov plne zabezpečené. Zo zistení vyplynulo, že normatív materiálno-technického zabezpečenia nespĺňalo 12,5 % kontrolovaných pracovísk pre teoretické a 10 % pre praktické vyučovanie. Najčastejšie absentovali veľké zrkadlá, elektronický klávesový nástroj vrátane normatívom predpísaného príslušenstva ako stolička pod nohy a klavírna stolička. Odporúčaným materiálno-technickým zabezpečením disponovalo 50 % pracovísk pre teoretické a zároveň aj pre praktické vyučovanie (napr. ozvučovacia technika, zosilňovač, notebooky s pripojením na internet, interaktívna tabuľa, nahrávacia technika), čo umožňovalo zvýšenie kvalitatívnej úrovne vyučovania v konkrétnom odbore vzdelávania.

Požiadavky normatívu MTZ spĺňalo 87,5 % pracovísk pre teoretické a 90 % pre praktické vyučovanie v hudobnom odbore.

Vo **výtvarnom odbore**, ktorý sa realizoval na 6 pracoviskách, požiadavky normatívu na MTZ nedodržalo 16,7 %, čím nevytvárali postačujúce podmienky základného, nevyhnutného vybavenia pre zabezpečenie prípravy žiakov daného odboru vzdelávania. Absentovali dosky/podložky na kreslenie, vodovod s drezom, busta a grafický lis. Chýbajúce položky mohli závažným spôsobom ovplyvniť plnenie obsahu vzdelávacích štandardov v odbore. Zistenia preukázali, že jeden kontrolovaný subjekt disponoval maliarskymi stojanmi, ktoré boli uložené v skladovom priestore v pôvodnom balení a nevyužívali sa vo výchovno-vzdelávacom procese. Odporúčaným vybavením umožňujúcim dosahovanie vyšších výchovno-vzdelávacích výsledkov disponovalo jedno pracovisko (dataproyektor, prenosné svietidlo, keramická pec).

Požiadavky MTZ stanovené normatívom spĺňalo 83,3 % pracovísk praktického vyučovania vo výtvarnom odbore.

Edukácia v **tanečnom odbore** sa realizovala na 6 pracoviskách. Nedodržanie normatívom stanoveného MTZ bolo zistené až na 33,3 % pracovísk praktického vyučovania, čím neboli zabezpečené vyhovujúce

podmienky pre prípravu žiakov v danom odbore vzdelávania. Zistené nedostatky boli najmä v zabezpečení vhodnej tanečnej podlahy, zrkadiel, baletných tyčí a klavíra. Chýbajúce položky mohli závažným spôsobom ovplyvniť plnenie obsahu vzdelávacích štandardov v odbore v 2 školách. Odporúčaným vybavením disponovalo 1 pracovisko, a to balančnými podložkami, fitloptami, gymnastickými posilňovacími gumenými pásmi.

Požiadavky normatívu MTZ spĺňalo 66,7 % pracovísk praktického vyučovania v tanečnom odbore.

Umelecké vzdelávanie v **literárno-dramatickom odbore** sa uskutočňovalo na 2 hlavných pracoviskách, požiadavky normatívu spĺňali všetky pracoviská pre teoretické a pre praktické činnosti. Odporúčaným materiálno-technickým vybavením nedisponovalo žiadne pracovisko.

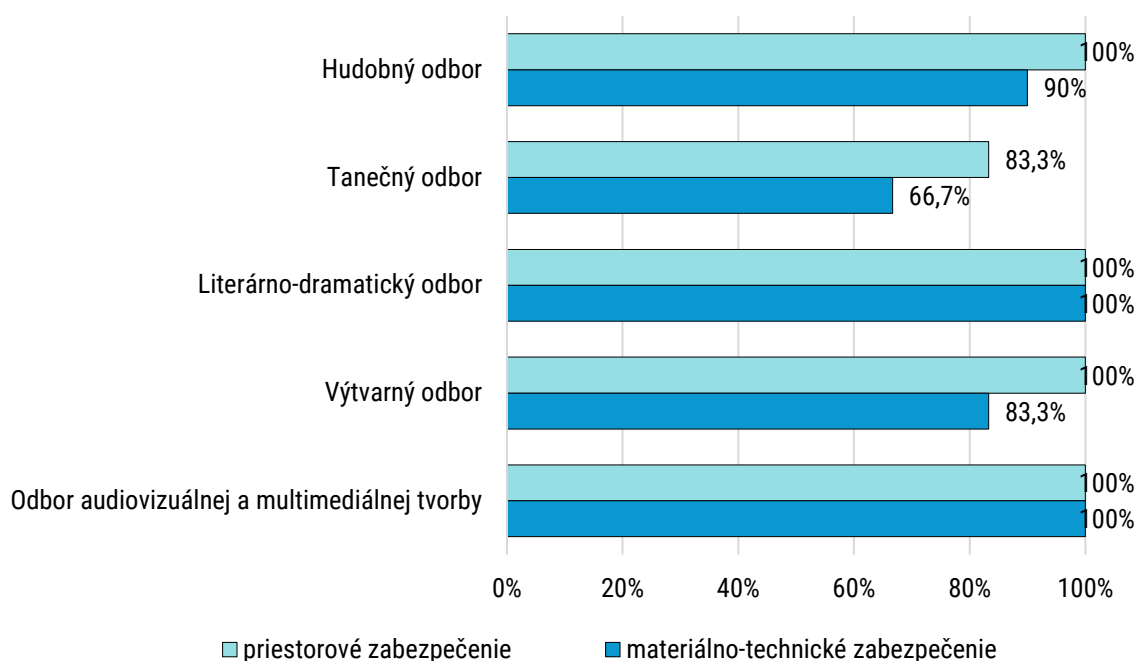
Požiadavky normatívu MTZ spĺňalo 100 % pracovísk pre teoretické a zároveň aj pre praktické činnosti v literárno-dramatickom odbore.

Výchovno-vzdelávací proces v **odbore audiovizuálnej a multimediálnej tvorby** sa realizoval na 1 pracovisku, ktoré spĺňalo požiadavky normatívu MTZ (materiálne a prístrojové vybavenie) pre teoretické vyučovanie i pre praktické vyučovanie. Odporúčaným materiálno-technickým vybavením škola nedisponovala.

V odbore audiovizuálnej a multimediálnej tvorby základné požiadavky normatívu MTZ spĺňalo pre teoretické aj pre praktické vyučovanie 100 % pracovísk.

Priestorové a materiálno-technické zabezpečenie výchovno-vzdelávacieho procesu školy prevažne zabezpečili, najviac nedostatkov sa zistilo v materiálno-technickom zabezpečení v tanečnom odbore (Graf 2).

Graf 2 Priestorové a materiálno-technické zabezpečenie výchovno-vzdelávacieho procesu pre praktické vyučovanie v kontrolovaných ZUŠ

2.3.4 Podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia v škole

Školský poriadok mali vypracovaný všetky kontrolované subjekty. Nedostatky sa vyskytli v obsahovej stránke dokumentu. V 4 kontrolovaných subjektoch³⁴ nezpracovali v školskom poriadku podrobnosti o podmienkach ochrany žiakov pred diskrimináciou a násilím a taktiež Štandardy dodržiavania zákazu segregácie vo výchove a vzdelávaní. V 1 subjekte³⁵ zároveň chýbali aj ustanovenia upravujúce práva a povinnosti zákonných zástupcov, pravidiel vzájomných vzťahov s pedagogickými a ďalšími zamestnancami školy a podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia žiakov a školský poriadok nebol zverejnený na verejne prístupnom mieste v škole ani na jej webovom sídle. V 3 subjektoch³⁶ bol školský poriadok vydaný bez prerokovania v pedagogickej rade a v rade školy a v 1 škole³⁷ bez prerokovania v rade školy.

Základné fyziologické, psychologické a hygienické potreby žiakov **pri organizácii vyučovania** subjekty prevažne dodržiavali. Závažné nedostatky v organizácii výchovno-vzdelávacieho procesu boli zaznamenané v 1 ZUŠ³⁸, kde organizácia vyučovania nebola realizovaná v súlade s rozvrhom hodín. Vyučovanie sa realizovalo bez pevne stanovených pravidiel, bez jasne určeného začiatku vyučovacích hodín a malo skôr charakter voľnočasovej záujmovej činnosti. Nedostatky sa zároveň prejavili aj nepravidelnou dochádzkou žiakov a ich nepredvídateľnými príchodmi na vyučovanie, čo viedlo k realizácii skupinového vyučovania v čase určenom na individuálne vyučovanie, k skráteniu časovej dotácie a k nutnosti modifikácie učebných činností. Uvedené skutočnosti mali za následok neplnenie učebných osnov a neumožňovali realizáciu výchovy a vzdelávania v súlade so ŠkVP.

Kontrolované ZUŠ aktívne zapájali žiakov do rôznych školských a mimoškolských aktivít. Organizácia **aktivít realizovaných v čase mimo vyučovania** bola vo väčšine škôl v súlade s právnymi predpismi. Ojedinele sa vyskytlo nepreukázateľné poučenie zúčastnených osôb o bezpečnosti a ochrane zdravia pred uskutočnením niektorých z akcií realizovaných školou.

2.4 OPATRENIA NA ODSTRÁNENIE ZISTENÝCH NEDOSTATKOV

Štátna školská inšpekcia podľa závažnosti zistených nedostatkov a porušení všeobecne záväzných právnych a rezortných predpisov uplatnila voči vedúcim PZ kontrolovaných subjektov odporúčania, uložila opatrenia a uložila povinnosť prijať konkrétne opatrenia na ich odstránenie. Vzhľadom na závažnosť zistení upozornila zriaďovateľa 1 školy³⁹ na porušenie právnych predpisov, ktorých odstránenie patrilo do jeho kompetencie, a bol požiadaný o zosúladenie súčasného stavu so všeobecne záväznými právnymi a rezortnými predpismi.

Z dôvodu závažných nedostatkov⁴⁰ v SZUŠ⁴¹ bol v súlade s § 60 ods. 4 písm. d) zákona č. 321/2025 Z. z. o školskej správe a o zmene a doplnení niektorých zákonov **podaný návrh hlavnej školskej inšpektoriky na začatie konania o výmaz oprávnenia poskytovať hlavnú činnosť z Registra škôl a školských zariadení Slovenskej republiky.**

³⁴ SZUŠ, Námestie slobody 57, Humenné; SZUŠ, Dobrianskeho 1651, Vranov nad Topľou; SZUŠ, Podhorany 68; SZUŠ, Francisciho 904/19, Poprad

³⁵ SZUŠ, Podhorany 68

³⁶ SZUŠ, Námestie slobody 57, Humenné; SZUŠ, Dobrianskeho 1651, Vranov nad Topľou; SZUŠ, Francisciho 904/19, Poprad

³⁷ SZUŠ, Podhorany 68

³⁸ SZUŠ, Podhorany 68

³⁹ SZUŠ, Námestie slobody 57, Humenné

⁴⁰ Nedodržanie noratívov priestorového a materiálno-technického zabezpečenia v ZUŠ a neuskutočňovanie výchovy a vzdelávania podľa ŠkVP. Ďalšie nedostatky sa týkali oblasti riadenia a personálneho zabezpečenia výchovno-vzdelávacieho procesu.

⁴¹ SZUŠ, Podhorany 68

3 ODPORÚČANIA

3.1 ODPORÚČANIA NA ÚROVNI ŠKÔL

- Orientovať kontrolnú činnosť vo výchovno-vzdelávacom procese v ZUŠ na podporu rozvoja tvorivosti žiakov, hodnotenia umeleckého výkonu, sebahodnotenia a vzájomného hodnotenia; na vytváranie podmienok na rozvoj občianskych a sociálnych kompetencií, najmä na rozvoj schopností vyjadrovať a rešpektovať rôzne názory, spolupracovať pri spoločných umeleckých aktivitách, prezentovať výsledky svojej práce a primerane využívať digitálne technológie.
- Zabezpečiť výchovno-vzdelávací proces pedagogickými zamestnancami spĺňajúcimi kvalifikačné predpoklady na výkon pedagogickej činnosti v ZUŠ a vhodným rozdelením pracovných úväzkov v súlade s kvalifikačnými požiadavkami s cieľom zvýšiť odbornosť vyučovania.
- Zriadiť predmetové komisie ako poradné a metodické orgány riaditeľa školy, s cieľom významne podporiť koordináciu pedagogickej činnosti, odborné usmerňovanie výchovno-vzdelávacieho procesu a zvyšovanie kvality vzdelávania.
- Vytvárať priestor pre interné formy vzdelávania pedagogických zamestnancov zamerané na výmenu skúseností a príkladov dobrej praxe a poskytovať im priebežnú odbornú spätnú väzbu s cieľom zvyšovať kvalitu výchovno-vzdelávacieho procesu s cieľom zvýšiť úroveň vyučovania v ZUŠ.
- Systematicky sledovať a vyhodnocovať uplatňovanie poznatkov pedagogických zamestnancov nadobudnutých v rámci absolvovaných vzdelávaní v edukačnom procese.
- Rozvíjať spoluprácu so zriaďovateľom pri zaisťovaní priestorového a materiálno-technického zabezpečenia výchovno-vzdelávacieho procesu vo všetkých zriadených odboroch ZUŠ a ich EP v súlade s platným normatívom.
- Zabezpečiť realizáciu výchovno-vzdelávacieho procesu v súlade s platným školským vzdelávacím programom vo všetkých odboroch a na hlavných i všetkých EP.
- Realizovať výchovno-vzdelávací proces len na pracoviskách, ktoré disponujú vhodným priestorovým, materiálno-technickým a personálnym zabezpečením.

3.2 ODPORÚČANIA NA ÚROVNI ZRIAĐOVATEĽA

- Participovať na zvyšovaní kvality poskytovaného vzdelávania v ZUŠ vytváraním podmienok pre riaditeľov škôl, najmä v oblasti zaistenia základného materiálno-technického a priestorového zabezpečenia výchovno-vzdelávacieho procesu na hlavných i EP.
- Posilňovať komunikáciu so školami v oblasti ich koncepcných zámerov, stratégií ich napĺňania a kvality riadenia, a to najmä prostredníctvom pravidelného dialógu, vzájomného zdieľania skúseností a poskytovania podpornej spätnej väzby.
- Motivovať školy k systematickej realizácii autoevalvačných procesov ako nástroja priebežného zvyšovania kvality ich činnosti a k využívaniu výsledkov autoevalvácie pri plánovaní ďalšieho rozvoja a skvalitňovaní výchovno-vzdelávacieho procesu.

3.3 ODPORÚČANIA NA ÚROVNI SYSTÉMU

- Využívať zistenia Štátnej školskej inšpekcie pri plánovaní vzdelávacích aktivít pre riaditeľov ZUŠ a zároveň systematicky ponúkať a zabezpečovať možnosti zvyšovania odborných a pedagogických kompetencií pedagogických zamestnancov ZUŠ prostredníctvom rôznych foriem profesijného rozvoja.

- Dôsledne preveriť priestorové a materiálno-technické zabezpečenie ZUŠ, vrátane jej elokovaných pracovísk v súlade s platným normatívom pred zápisom do Registra škôl a školských zariadení Slovenskej republiky a v procese rozhodovania venovať náležitú pozornosť aj obsahu vypracovania školského vzdelávacieho programu.
- Aktualizovať vybrané položky normatívu, najmä v oblasti didaktických a technických prostriedkov, reflektujúc dynamický rozvoj informačných a digitálnych technológií a ich čoraz širšie využitie vo výchovno-vzdelávacom procese.
- Viesť evidenciu v Rezortnom informačnom systéme údajov o základných umeleckých školách, o deťoch, žiakoch a žiačkach, a o zamestnancoch a zamestnankyniach.
- Zaviesť účinný mechanizmus riešenia nízkej odbornosti vyučovania (napr. formou sankcií alebo úpravy objemu pridelených finančných prostriedkov), keďže odbornosť pedagogických zamestnancov má priamy vplyv na kvalitu výchovno-vzdelávacieho procesu a dosahovanie vzdelávacích štandardov v ZUŠ.
- Zabezpečiť aktualizáciu štátneho vzdelávacieho programu a súvisiacich dokumentov (rámcový učebný plán, dodatky a metodické usmernenia) formou jednotného, konsolidovaného znenia, aby mali školy k dispozícii vždy aktuálny, obsahovo úplný a prehľadný dokument bez potreby pracovať s viacerými dodatkami a zmenami, čím sa zjednoduší orientácia v legislatíve a aplikačná prax v základných umeleckých školách.
- Umožniť zaradenie odborníkov z umeleckej praxe s preukázateľnou profesionálnou umeleckou činnosťou (ako výnimočný režim pre odborníkov z umeleckej praxe) do výchovno-vzdelávacieho procesu ZUŠ aj bez splnenia kvalifikačných predpokladov, v obmedzenom rozsahu vyučovacej povinnosti (max. 10 hodín týždenne), za podmienky preukázania odbornej praxe v profesionálnom umeleckom telese v trvaní najmenej 10 rokov.
- Zaradiť umeleckú činnosť pedagogických zamestnancov ZUŠ (napr. koncertnú, výstavnú, interpretačnú alebo tvorivú činnosť) do systému profesijného rozvoja ako uznateľnú formu jeho plnenia, so zohľadnením špecifik umeleckého vzdelávania a obmedzených možností absolvovania relevantných vzdelávacích programov.
- Iniciovať prípravu nových výziev v oblasti rozvojových projektov s jasne definovanými podmienkami prideľovania finančných prostriedkov aj pre ZUŠ, s cieľom posilniť možnosti riaditeľov a zriaďovateľov pri modernizácii priestorového a materiálno-technického zabezpečenia základných umeleckých škôl.

4 ZDROJE

4.1 TABUĽKY

Tabuľka 1 Základné údaje o kontrolovaných ZUŠ5

Tabuľka 2 Základné údaje o počtoch evidovaných detí/žakov a dospelých v jednotlivých odboroch v kontrolovaných ZUŠ5

Tabuľka 3 Hlavné zistenia z priameho pozorovania vyučovacích hodín v zriadených odboroch 11

4.2 GRAFY

Graf 1 Týždenný počet odučených hodín v percentách v zriadených odboroch v kontrolovaných ZUŠ 15

Graf 2 Priestorové a materiálno-technické zabezpečenie výchovno-vzdelávacieho procesu pre praktické vyučovanie v kontrolovaných ZUŠ 18

